

Roditelji u akciji – Roda

SAŽETAK PROJEKTA:

U skrb trudnica, roditelja i djece bez sumnje na COVID-19 u sva hrvatska rodilišta se uvode mjere suprotne medicini temeljenoj na dokazima i aktualnim smjernicama svjetskih stručnih društava. Projektom će se ojačati watchdog kapacitete Rode za zagovaranje uvođenja stručnih smjernica temeljenih na dokazima u rodilištima. Cilj je ojačati zagovaračku/watchdog poziciju Rode u području reproduktivnog zdravlja žena tijekom i nakon pandemije virusa COVID – 19 i osnažiti žene za zaštitu svojih prava u zdravstvenom sustavu. Aktivnosti su: A1. Kvalitativno istraživanje, analiza stanja i smjernica te izrada tematskog izvještaja, A2. Zagovaranje prema institucijama radi osiguravanja skrbi trudnica i roditelja temeljene na dokazima i A3. Diseminacija rezultata. Projekt direktno doprinosi učinku Ojačana zagovaračka/watchdog uloga OCD-a te drugim očekivanim učincima, Povećana podrška ljudskim pravima i Ojačana demokratska kultura, građanska svijest i građanski angažman. Ciljane skupine su Ministarstvo zdravstva RH, stručna društva zdravstvenih radnika, udruge u RH koje se zalažu za ženska prava, trudnice, roditelje i mediji. Ministarstvo zdravstva ima slab dotok informacija o najnovijim praksama temeljenim na dokazima te ga je potrebno redovito informirati o tome i kroz njega zagovarati promjene u stručnim društvima za implementaciju smjernica i uvođenja praksi temeljenih na dokazima. Žene u reproduktivnoj dobi će biti osnažene za aktivno sudjelovanje i volontersko uključivanje. Uz Prijaviteljicu još 15 udruga koje se bave pitanjem ženskih prava, ali koje nisu dovoljno upoznate s ovim specifičnim pitanjima, ojačat će svoje zagovaračke/watchdog kapacitete za uvođenje stručnih smjernica u skrb trudnica, roditelja i djecu tijekom pandemije. Pravobraniteljica za ravnopravnost spolova kao partnerica će prema institucijama zagovarati pozicioniranje ovog pitanja kao pitanja ženskih ljudskih prava koje stručnjaci smatraju isključivo svojom odgovornošću što pridonosi netransparentnom sustavu.

REZULTATI PROJEKTA:

Kroz dva internetska upitnika o iskustvima trudnica, roditelja i babinjača u vrijeme epidemije COVID-19, izrađenu analizu oba upitnika te kroz analizu smjernica ojačana je zagovaračka pozicija udruge Roda i drugih udruga koje se zalažu za reproduktivna prava žena. Objavljen je Tematski izvještaj [„Rezultati istraživanja udruge Roditelji u akciji i Pravobraniteljice za ravnopravnost spolova o dostupnosti skrbi za reproduktivno zdravlje žena u vrijeme pandemije bolesti COVID-19“](#) koji će biti snažan zagovarački alat prema institucijama i stručnim društvima. S rezultatima istraživanja upoznata je stručna i šira javnost, udruge, ali i međunarodne organizacije, poput Radne skupine UN-a za diskriminacija nad ženama,

Posebna izvjestiteljica UN-a za nasilje nad ženama, Posebna izvjestiteljica UN-a za zdravlje žena, Human Rights in Childbirth (čija je Roda članica), europska krovna organizacija Centar za reproduktivna prava, Vijeće EU Odbor za ravnopravnost spolova i borbu protiv nasilja nad ženama, EU Odbor za rodnu ravnopravnost (FEMM). Nadležne institucije, poput Ministarstva zdravstva, Nastavnog zavoda za javno zdravstvo dr. Andrija Štampar, UNICEF, Nacionalnog povjerenstva za dojenje i Nacionalnog povjerenstva za medicinski potpomognutu oplodnju te stručnih društava, posebice Hrvatskog društva ginekologa i opstetričara, Hrvatske komore primalja i dr., upoznate su s preporukama i zaključcima vezanim uz dostupnost zdravstvene skrbi žena u vrijeme pandemije COVID – 19 objavljenim u okviru tematskog izvještaja.

Analiza dva upitnika i analiza nacionalnih i [domaćih smjernica](#) sastavni su dijelovi Tematskog izvještaja Rode i pravobraniteljice za ravnopravnost spolova.

Također, u okviru projekta poslana su dva podneska. Globalna skupina za dostojanstvenu maternalnu skrb (GRMCC) sastavljena od 150 organizacija iz cijelog svijeta koje štite reproduktivna prava žena, uputila je 31. kolovoza 2020. godine predstavku Radnoj skupini za diskriminaciju nad ženama i djevojčica u zakonima i praksama Ureda visokog povjerenika za ljudska prava, pod nazivom „[Seksualna i reproduktivna prava žena i djevojčica u kriznim situacijama](#)“. U izradi ove predstavke aktivno je sudjelovala i Roda. Nakon što je Svjetska zdravstvena organizacija službeno proglasila COVID-19 globalnom pandemijom, u mnogim zemljama svijeta uočena su kršenja ljudskih prava žena u porođaju, a ova predstavka Globalne skupine za dostojanstvenu maternalnu skrb (GRMCC) naglašava kršenja ljudska prava žena u području reproduktivnih prava i skrbi za trudnice, rodilje i babinjače diljem svijeta za vrijeme pandemije COVID-19 koja su se očitovala u potpunom zatvaranju hitnih službi za trudnoću i porod, zatvaranju bolnica i domova zdravlja koji skrbe za trudnice, rodilje i babinjače, uskraćivanju prava na tjelesnu autonomiju, informirani izbor te uskraćivanju prava na neodvajanje od novorođenčeta ili drugih članova obitelji. Do trenutka sastavljanja tog izvješća Roda je već imala uvid u situaciju u RH jer je kroz dva upitnika o iskustvima žena stekla jasan uvid o kršenju reproduktivnih prava žena i postupanjima suprotnim stručnim smjernicama i medicini temeljenoj na dokazima.

Također, Pravobraniteljica za ravnopravnost spolova Višnja Ljubičić je kao partnerica na projektu u koordinaciji s Rodom uputila pismo Ministarstvu zdravstva i Hrvatskom zavodu za javno zdravstvo vezano za pratnju na porodu za vrijeme epidemije virusa COVID-19. U pismu Pravobraniteljica preporučuje izradu [posebnog naputka za zdravstvene ustanove](#) kojim bi se definirao protokol njihovog

postupanja u odnosu na pratnju roditeljama (i drugim pacijentima/cama) ili da zdravstvenim ustanovama koje pratnju u potpunosti zabranjuju ukažu na preporučenu praksu.

Kroz projekt su izrađene tri infografike koje su nastale temeljem analize upitnika i smjernica. Infografike o [trudnoći](#), [porodu](#) i [dojenju](#) u vrijeme pandemije sadrže osnovne nalaze prikupljene putem upitnika.